

LATVIJAS REPUBLIKA
KRUSTPILS NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ. Nr.90009388952, Rīgas 150a, Jēkabpils, LV- 5202, tālr.: 652 37612, fakss: 652 37611, e-pasts: barintiesa@krustpils.lv

Jēkabpilī

01.02.2018. Nr. 1–14/145

Krustpils novada domes priekšsēdētājam

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV 5202

Par bāriņtiesas darbu 2017.gadā

Bāriņtiesa atbilstoši Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturtajai daļai, Krustpils novada bāriņtiesas nolikuma 7.nodaļai, sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību, pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājas lapā. Bāriņtiesa, sniedzot ziņojumu par savu darbību 2017.gadā, ievēro Fizisko personu datu aizsardzības likuma nosacījumus un Bāriņtiesu likuma 17.panta sestā punkta un 78.pantā minēto aizliegumu par ziņu izpaušanu trešajām personām, pildot amata pienākumus.

Darba organizācija

Krustpils novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa) ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kuras darbības teritorija ir Krustpils novada administratīvā teritorija. Pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, **Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.**

Bāriņtiesas sastāvā strādā priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietniece, trīs bāriņtiesas locekles un bāriņtiesas sekretāre. Pilna darba slodze ir tikai bāriņtiesas priekšsēdētājai. Bāriņtiesas darbinieki regulāri pilnveido savas profesionālās zināšanas, apmeklējot Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – VBTAI), Latvijas Pašvaldību mācību centra organizētās maksas un bezmaksas apmācības, seminārus un kursus, lai pilnvērtīgi varētu veikt savus darba pienākumus un paaugstināt savu kvalifikāciju.

Bāriņtiesai atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir jāievada ziņas par nepilngadīgām personām IeM IC NPAIS sistēmā, ko Bāriņtiesa arī aktīvi dara.

Bāriņtiesai atbilstoši normatīvajiem aktiem jāsniedz ziņas Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijai par pieņemtajiem lēmumiem par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu. Bāriņtiesai jāsniedz ziņas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai par personām, kurām ir tiesības vai ir izbeigušās tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem.

Iegūstot visus pierādījumus, lai sagatavotu motivētu lēmumu, vienas jaunierosinātās lietas apjoms dažkārt sasniedz vairāk kā 100 (simts) lapu apjomu ar informāciju. Bāriņtiesai ir jāanalizē iegūtā informācija, lai pieņemtu pamatotu un motivētu lēmumu, un lēmums dažkārt ir pat uz 6 (sešām) un vairāk lapām. Katrā uzsāktajā un aktīvajā pārraudzībā esošajā lietā Bāriņtiesa iegulda lielu darba apjomu un cilvēkresursus, lai iegūtu visu nepieciešamo informāciju un pieņemtu objektīvus un tiesiskus lēmumus.

Bāriņtiesa 2017.gadā vairākas reizes gan ar pašvaldības laikraksta, gan ar novada mājas lapas www.krustpils.lv starpniecību uzrunāja Krustpils novada iedzīvotājus un lūdza pārdomāt savas spējas un vēlmi sniegt ģimenisku vidi bērniem, kļūstot par audžuģimeni. No

sabiedrības interese netika izrādīta, neviena persona vai ģimene neizteica vēlmi kļūt par audžuģimeni.

Saskaņā ar bāriņtiesā esošajiem reģistrācijas žurnāliem:

- Nosūtītās korespondences žurnālā tika veikti 882 ieraksti.
- Saņemtās korespondences žurnālā tika veikti 770 ieraksti.
- Iesniegumu reģistrācijas žurnālā tika veikti 118 ieraksti.
- Bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu apliecību reģistrācijas žurnālā tika veikti 7 ieraksti.

- Bāriņtiesas priekšsēdētāja rīkojumu žurnālā tika veikti 53 ieraksti.

- No pašvaldības saņemto rīkojumu, lēmumu žurnālā tika veikti 40 ieraksti.

Bāriņtiesā 2017.gadā tika pieņemti 53 lēmumi, 1 (viens) no tiem adopcijas jautājumos. Administratīvajā rajona tiesā tika pārsūdzēts viens lēmums par aizgādņa iecelšanu personai ar ierobežotu rīcībspēju, lieta tika izskatīta Administratīvajā rajona tiesā Jelgavas tiesu namā, lēmums tika atstāts spēkā.

Par bāriņtiesas darbu Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā tika saņemtas 2 (divas) sūdzības. Par saņemtajām sūdzībām Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai tika sniegtas atbildes un lietas materiālu kopijas, uz kurām netika saņemtas pretenzijas no Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, kas liecina, ka Bāriņtiesa rīkojās savas kompetences ietvaros.

Bāriņtiesa apmeklēja “Supervīzijas un atbalsta grupas nodarbības”, kuras notika Latvijas pašvaldību mācību centrā Rīgā. Šīs nodarbības sniedz lielu atbalstu objektīvu lēmumu pieņemšanā un darbā ar ģimenēm.

Aizgādības lietas

Ģimene ir dabiska bērna attīstības un augšanas vide un katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē, taču nereti vecāki nenodrošina atbilstošu bērnu aprūpi un uzraudzību, kā rezultātā nākas iejaukties iestādēm. 2017.gadā ar bāriņtiesas lēmumiem 3 personām tika pārtrauktas 5 nepilngadīgo bērnu aizgādības tiesības, no tā 2 mātēm, 1 tēvam. Iemesls – vecāki nenodrošināja bērnu aprūpi un uzraudzību. Abām mātēm aizgādības tiesības tika pārtrauktas ar vienpersoniskajiem lēmumiem, bet pēc likumā noteiktajām dienām tās tika atjaunotas, 4 bērni atgriezās vecāka aizgādībā. Tēvam aizgādības tiesības tika pārtrauktas pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmo *prim* daļu (*bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes*), jo pēc vecākam dotā termiņa viņš nebija novērsis bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai. Bērns atrodas mātes aizgādībā.

Bāriņtiesa Jēkabpils rajona tiesā iesniedza 1 prasības pieteikumu un tiesa ierosināja civillietu par aizgādības tiesību atņemšanu vecākam. Lietas izskatīšana turpināsies 2018.gadā. 2016.gadā celtajā prasībā par aizgādības tiesību atņemšanu vecākam prasība tika apmierināta 2017.gadā, un tiesa nolēma atņemt bērna aizgādības tiesības mātei.

2016.gada 1.janvārī stājās spēka grozījumi Bāriņtiesu likuma 22.pantā, kur tas tika papildināts ar pirmo *prim* daļu, kas nosaka, *ka bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes*. Pamatojoties uz šo likuma panta daļu Bāriņtiesā

2017.gadā tika ierosinātas 9 jaunas lietas, no kurām piecu lietu izskatīšana turpināsies 2018.gadā, bet 3 lietās tika lemts lietu izbeigt. Viena no lietām tika ierosināta atkārtoti, lietas izskatīšana turpināsies 2018.gadā.

Ārpusģimenes aprūpes lietu pārraudzība

Bez vecāku gādības palikušiem bērniem primāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē, institūcijās ievietojot bērnus tikai ar smagām veselības problēmām, kuriem atbilstošu aprūpi veselības stāvokļa dēļ nevar nodrošināt aizbildnis vai audžuģimene.

Ārpusģimenes aprūpē 2017.gadā atradās 16 bērni, no tiem - aizbildnībā 15 bērni, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā 1 bērns (VSAC "Latgale" filiālē „Kalkūni”).

2017.gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās uzturēšanos pārtrauca 2 bērni, kuri palika pilngadīgi.

Uz 2017.gada 31.decembri bija 1 (viena) aktīvā lieta par bērnu ieviešanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2017.gadā Bāriņtiesā netika nodibināta aizbildnība un netika iecelts aizbildnis. Pēc citas bāriņtiesas lūguma 1 persona tika atzīta par atbilstošu aizbildņa pienākumu pildīšanai. Viena aizbildnības lieta tika saņemta pārraudzībai no citas bāriņtiesas.

Kopā 2017.gada nogalē ir 12 aktīvās aizbildnības lietas.

Krustpils novadā darbojas divas viesģimenes, kuras periodiski uzņem ciemos bērnus, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpes iestādēs.

Aizgādības lietas

Aizgādībā esošie cilvēki ir pilngadīgas personas ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu.

Pamatojoties uz Civillikuma un Civilprocesa likuma prasībām, aizgādņiem likumdevējs ir uzlicis uzdevumu līdz 31.12.2016. iesniegt tiesā prasības pieteikumu par personas rīcībspējas pārskatīšanu. 2017.gadā visi aizgādņi savu pienākumu ir izpildījuši un iesnieguši prasības pieteikumus tiesā par rīcībspējas pārskatīšanu, līdz ar ko Bāriņtiesai, saņemot informāciju no tiesas, ir jāsniedz paskaidrojums tiesai par prasības pamatotību, jāiegulda liels darbs visu nepieciešamo ziņu izprasīšanai, atkārtotai personas apsekošanai dzīvesvietā, kā arī Bāriņtiesai ir jāveic saruna ar šo personu un jānoskaidro tās viedoklis par rīcībspējas ierobežošanu. Bāriņtiesai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma prasībām, ir jāsniedz paskaidrojums tiesai, jāpiedalās tiesas sēdē, dažkārt tās ir vairākas tiesas sēdes, lai tiesa varētu izskatīt lietu un pieņemt nolēmumu.

2017.gadā netika nodibināta neviena aizgādība. Pēc citas bāriņtiesas lūguma 1 persona tika atzīta par piemērotu kļūt par aizgādni. Viena aizgādības lieta tika saņemta pārraudzībai no citas bāriņtiesas. Vienā aizgādības lietā personai tika nomainīts aizgādnis.

Aizgādība var tikt nodibināta arī mantojumam, ja mantojuma atstājējam piederējis uzņēmums vai saimniecība un tā darbība jāturpina līdz brīdim, kad mantiniekiem apstiprinātas mantojuma tiesības. 2017.gadā šāda lieta bāriņtiesā netika ierosināta.

Kopā 2017.gada nogalē ir 9 aktīvās aizgādības lietas.

Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu un aizgādņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, kā arī aizgādībā esošas personas, par ko noformē dzīves apstākļu apsekošanas aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas lietās. Aizbildņiem un aizgādņiem līdz katra gada 1.februārim Bāriņtiesā ir jāiesniedz norēķins par aizbildnības un aizgādības pārvaldību, un līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa uzraudzības ietvaros vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tai skaitā izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, jo aizbildnis ir persona, kura iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto aizbilstamajam vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Bāriņtiesu likums paredz to, ka bāriņtiesai ir tiesības ar bērnu vai aizgādībā esošu personu veikt pārrunas bez citu personu klātbūtnes. Tāpat Bērnu tiesību aizsardzības likums un citi normatīvie akti paredz, ka visās lietās, kas saistītas ar bērna tiesību nodrošināšanu, iespēju robežās ir jānoskaidro bērna viedoklis.

Nepilngadīgo mantas lietu pārraudzība

Bērniem var piederēt naudas noguldījumi kredītiestādēs, nekustamie īpašumi vai kustama manta. Bez bāriņtiesas atļaujas, vecāki vai aizbildņi ar nepilngadīgo mantu rīkoties nedrīkst. Katru gadu bērna vecāki vai aizbildņi atskaitās bāriņtiesai par bērna mantas pārvaldību, iesniedzot gada norēķinu. Bāriņtiesa pārbauda šī norēķina pareizību, ja nepieciešams, pieprasa ziņas attiecīgajai institūcijai.

Nepilngadīgo mantas lietās 2017.gadā tika pieņemti 2 lēmumi par atļauju pieņemt nekustamo īpašumu nepilngadīgo vārdā. Viens lēmums pieņemts par atļauju realizēt nepilngadīgajam piederošo automašīnu.

2017.gadā tika ierosinātas divas bērna mantas pārvaldības lietas.

Kopā 2017.gada nogalē ir 13 aktīvās lietas par bērnu mantas pārvaldību.

Citas lietas

Lai efektīvāk nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizsardzību, lai uzlabotu situāciju novadā, strādājot ar ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana, Bāriņtiesa kopā ar Krustpils novada pašvaldības Sociālo dienestu 2017.gadā turpināja organizēt starpinstitucionālās sanāksmes.

Adopcijas lietās tika pieņemts viens lēmums. Ar lēmumu Bāriņtiesa atzina, ka konkrēta bērna adopcija ģimenē ir viņa interesēs. Jēkabpils rajona tiesa adopcijas pieteikumu apstiprināja.

Bērnu, kurš ar Bāriņtiesas lēmumu bija ievietots audžuģimenē, adoptēja adoptētāji no Latvijas. Adopcija ir stājusies spēkā. Bāriņtiesā tika pieņemts lēmums par nepilngadīgā bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē.

2017.gadā bāriņtiesā notika 25 bāriņtiesas sēdes. Bāriņtiesa piedalījās 21 tiesas sēdē (viena - Ogres rajona tiesā, pārējās - Jēkabpils rajona tiesā) – gan kā prasītāji, gan kā atbildētāji, gan kā trešās personas, kur tiek risināti jautājumi par bērnu dzīvesvietas noteikšanu, saskarsmes kārtības noregulēšanu, pagaidu aizsardzību pret vardarbību, adopciju.

Bāriņtiesa veic arī citas funkcijas, vadoties no starptautiskajiem un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem (Civillikums, Bāriņtiesu likums, Bērnu tiesību aizsardzības likums, u.c.).

Bāriņtiesa pieņēmusi lēmumus arī citos gadījumos - sniegusi atzinumus pēc tiesu pieprasījuma, kas ir ļoti laukietilpīgs process.

Bāriņtiesā tika pieņemts lēmums par ģimenes valsts pabalsta izmaksu otram vecākam.

Sniegta palīdzība gadījumos, kad vecāki nolēmuši vērsties tiesā ar prasības pieteikumu pagaidu aizsardzībai pret vardarbību. Šis pieteikums nozīmē, ka no ģimenes tiek izolēta vardarbīgā persona, vardarbībā cietušajam vecākam un bērniem paliekot dzīvesvietā. Likums nosaka, ka dzīvesvieta jāatstāj varmākam, policijas noteiktajā termiņā un uzraudzībā, sev paņemot tikai sadzīvei nepieciešamāko. Prasības pieteikumā pagaidu aizsardzībai pret vardarbību paredzēti arī citi ierobežojumi- aizliegums kontaktēties ar cietušo personu, aizliegums tuvoties un uzturēties noteiktās adresēs.

Bāriņtiesa ir veikusi ģimeņu apsekošanu arī kopā ar sociālo dienestu, notiek intensīva sadarbība ar policiju, ar psihologiem, ar citām bāriņtiesām, ar probācijas dienestu un citām institūcijām. Tika izsniegti norīkojumi bezmaksas psihologa konsultāciju saņemšanai ģimenēm krīzes situācijās, pamatā pie Jēkabpils psihologa.

Bāriņtiesu apliecinājumi

Ņemot vērā, ka Krustpils novadā nav notāra, Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus, nodrošinot pakalpojumus Krustpils novada iedzīvotājiem (darījuma akta projektu sagatavošana,

apliecināšana, testamentu sastādīšana un atsaukšana, pilnvaru sagatavošana, apliecināšana un atsaukšana, kopiju, norakstu, izrakstu pareizības apliecināšana, nostiprinājuma lūgumu sastādīšana, parakstu apliecināšana u.c.).

Kopā veikti: 421 apliecinājumi (Atašienes pagasta pārvaldē - 104 apliecinājumi, Mežāres pagasta pārvaldē - 52 apliecinājumi, Kūku pagasta pārvaldē - 99 apliecinājumi, Krustpils pagasta pārvaldē - 42 apliecinājumi, Variešu pagastā - 72 apliecinājumi un Vīpes pagasta pārvaldē - 52 apliecinājumi), kopsummā iekasējot valsts nodevu Krustpils novada budžetā: 3319.55 EUR

Darījumu dokumentiem, kuri tiek sagatavoti Bāriņtiesā, ir jāiegulda liels darba apjoms. Sagatavojot dokumentu projektus, tiek pārbaudītas datu bāzes par personām, par īpašumiem, kā arī to, vai personai ir rīcībspēja. Par ziņu pārbaudi datu bāzē atsevišķas nodevas netiek iekasētas. Daļa dokumentu, ņemot vērā personas veselība stāvokli, tiek apliecināti pie iedzīvotājiem dzīvesvietā, par ko papildus maksa netiek iekasēta.

Papildus iedzīvotājiem tiek sniegta palīdzība prasības sniegšanai tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu (sniegta mutiskas konsultācijas un bezmaksas sagatavoti prasības pieteikumi), sniegta bezmaksas konsultācijas par paternitātes noteikšanu, apstrīdēšanu, laulības šķiršanu, mantojuma nokārtošanu, bērnu dzīvesvietas noteikšanu u.c.

Arhīvs

Bāriņtiesai ir arhīvs, kurā glabājas pastāvīgi, ilgtermiņa, īstermiņa glabājamās lietas, adopcijas lietas, testamenti, darījumi, pilnvaras u.c. dokumenti. Bāriņtiesā ir reģistrācijas žurnāli, kuros regulāri tiek aktualizēti ieraksti par uzsāktajām lietām, par lietas virzību un par lietās pieņemtajiem lēmumiem.

Ar Jēkabpils zonālo arhīvu 2017.gadā tika saskaņota lietu nomenklatūra 2018.gadam.

2017.gada 10.augustā Krustpils novada bāriņtiesā pārbaudi veica Latvijas Nacionālā arhīva Arhīvu inspekcija. Būtiski pārkāpumi netika konstatēti.

2017.gada 18.septembrī Latvijas Nacionālā arhīva Jēkabpils zonālajā valsts arhīvā tika saskaņots Krustpils novada bāriņtiesas dokumentu iznīcināšanas akts. Ņemot vērā, ka daudzām lietām bija beidzies likumā noteiktais glabāšanas termiņš, pēc akta saskaņošanas ar arhīvu, norakstītās lietas tika iznīcinātas.

Bāriņtiesa aicina iedzīvotājus kļūt par audžuģimeni, viesģimeni vai aizbildni, dāvājot iespēju bērniem augt vai ciemoties ģimeniskā vidē!

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

D.Telšinska

Telšinska 65237612